

BIBLIOTECA *MARCEL·LÍ DOMINGO*

Recull de premsa local i comarcal

El patrimoni cultural d'un poble és patrimoni del món

Per Ramon Miravall

La societat és un cos viu en constant evolució. Posar-li un fre és com destruir-la a través d'un procés orientat de manera inversa. Una unitat social, en tota els ordres, ha de menestar uns incentius, ha de tenir establertes unes línies d'expansió. En tal aspecte aquesta unitat resulta ésser més deficiet deturar-la que fer-la progressar puix que l'evolució sócio-psicològica sol anar regulada per la mateixa inèrcia singular o col·lectiva, com si es tractés d'un variable fenomen biològic.

Una unitat social, però, no es crea espontàniament: hi han uns mòbils de base que, a gran treia, podríem desaparar en dos grups grups: l'econòmic i el, diguem-ne, més tendent al factor humà o espiritual. Una unitat social, dins d'aquest emmarcament indispensable, creix, madura, assoleix uns nivells paral·lels a les necessitats col·lectives, obté unes eines d'auto-defensa i de regularització i les institucionalitza. Aquest és el moment en el qual la dita unitat viu en la seguretat auto-obtinguda, evoluciona dreta, es redreça de les inevitables errades circumstancials, i mai no és una obligació o una càrrega.

Qualsevol unitat social ha marcat doncs una línia concreta al llarg de la seva evolució. L'estudi i la consciència plena en la coneixença de tal línia representa la fixació d'un ens abstracte: la personalitat col·lectiva, i en el sentit pràctic es vessa com un plantejament del present que estructura les possibilitats de futur. Inclou necessàriament en una auto-coneixença que mai no coordina, delimita i defineix la desada dita inèrcia o el procés natural o biològic, sinó més bé l'anàlisi que pot regular la mateixa filosofia o, si voleu, la fíada tècnica d'un plantejament científic.

En pocs mots: una unitat social que oblidà el seu passat, exposa perillosament el seu futur i allò que encara és pútor, la vocació de tenir-lo. Ja sigui ho o ja sigui dolent, la renúncia al passat és doncs la major de les necieses en què pot caure una unitat social. Dit més vulgarment: tallar els arrels és com matar l'arbre.

Cuè preguntar-se, sincerament i responsable, si com a ciutadans i membres d'una determinada unitat social podem atorgar-ne el dret equità de venençar a la nostra història col·lectiva. Una renúncia majoritària estaria una utopia i, de no estar-ne, caldria considerar-la com un excés o abús de les nostres opcions democràtiques.

La renúncia, arreu, s'ha esdevingut alguna vegada, encara que sempre motivada per un cop de força procedent de l'exterior, contrari a la inèrcia col·lectiva a la que, de fet, és a l'única que aquest cop està combatent.

Una unitat social, qualsevol, pot permetre's de perdre una guerra. Derrotada però, mai no es pot permetre de perdre la pau o domini exterior consegüent. La nostra col·lectivitat està freturosa de guanyar aquesta pau, segons detectem els seus intangibles impulsos, i no val guanyar per raons de pur egoisme o per raons de supervivència.

Una equilibrada coneixença de la nostra cultura, del nostre passat, que gui connecti i cada dia renovada per les circumstàncies, és tan sols l'afirmació individual de la nostra personalitat col·lectiva. La via és única. L'auto-coneixença, de voler seguir essent persones, és bàsica i indelúgible.

Plantat aèl, en la fira real i rancada del moment que vivim, girem l'esguard al pròxim passat i revivem-lo. Veuem, d'immediat, que es tras la conseqüència de saber que uns determinades malalties amenaça la pervivència de la nostra unitat social. Com més ample sigui el nostre coneixement històric, més clara hem de veure aquesta conclusió.

A nivell territorial i a nivell urbà hem hagut d'assitir, paivament, a l'ultatge d'una pseudo-culturalització que ha esdevingut despersonalitzadora. Tementats es veia una radical centralització del nostre patrimoni cultural, o sigui, de les nostres materials de la nostra personalitat individual col·lectiva. El fet no afectava la bossa de ningú, i per ço ningú no difu mai res... però el fet és ben gros, terriblement greu perquè distanciat de banda els mòbils vexatoriis que heu atemptat a l'ensens, de manera violenta, contra la cultura i contra la civilització puix que, amb molts altres, aquest patrimoni nostre és també patrimoni del món.

La recuperació de la nostra història no és un joc, un entreteniment d'intel·lectuals o d'especialistes: és l'efort d'unes minories que han fet seu el problema i pugnen per resoldre'l per tal de tornar al poble allò que li per-

tany i que el singularitza: el seu esperit, la seva raó bàsica de viure i d'usar. La recuperació és una viva necessitat, talment com en pagar ésser l'ajut, l'aire o els aliments.

Una llaga i viciat programació o imposició sembla que ha diluït la consciència individual i col·lectiva, ha despersonalitzat i ha marginat dels experts l'element dret de la ciutadania, de les responsabilitats socials, i cal assolir uns mitjans perquè el poble atorgi capacitat per reconsiderar el problema, uns mitjans que permetran la possibilitat d'una conscienciació posterior. És evident, en tal sentit, que la nostra unitat social està furtivament d'orbitar a una estrata més elevada en l'ordre material, que sap que cal adobar els basaments que han de permetre l'escalada al progrés.

Els mitjans que reclamem han d'aconseguir que el poble compregui, com a punt de partida, la necessitat absoluta d'una recuperació cultural, aquest llegat, aquest patrimoni que no reclama perquè el desconci per haver-se-li amagat. Tot i que no l'ignora per complet, som, però, del parer que no li interessa, a priori, perquè no sapria ben bé què fer-ne.

No ens trobem en cap situació òptima per aconseguir-ho. S'imposa una descentralització cultural com a necessitat elemental i elemental és també el desenvolupament d'una política que, quasi radicalment, socialitzi la cultura. Els grans emmagatzemaments de materials no es resolen ara un ordre previ i una equips de treball: els muntatges fets en aquests aspectes han de permetre, en el care utilitarista o pràctic, que l'individu pugui captar la imatge i el seu missatge. S'imposa doncs que la cultura, el patrimoni de la nostra unitat social, a través d'uns mitjans efectius, agilitzi el pas dels nostres valors col·lectius des de les mans dels erudits a les del poble.

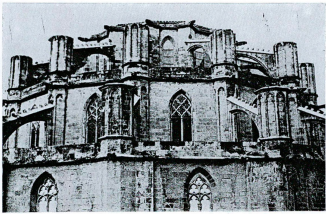
La centralització cultural ha desfet o desdibuixat tamentats aquelles característiques que definien els barris. És la situació que s'ha creat mai no es poden localitzar amenaces contra el patrimoni: es localitzen fets consumats. No som excepció i tota nostra consciència de destructores imposades pel poder, per interessos capitalistes, sabem de vendes, pillatge, tràllat i venda de monuments. D'aquesta política general en deu estar ben satisfeta la clientela nord-americana, mentre que la història ens porta ben clar de les depredacions fetes pels francesos, anglesos i espanyols: el Louvre, el Museu Britànic i el Museo del Prado són tres nostres ben lamentables, entre altres moltes.

Oportú per una socialització cultural perquè és l'única opció vàlida que tenim i, com ara es viu, democràtica. Ens atreu perquè porta a les mans de les associacions de veïns la defensa dels seus barris respectius i del seu contingut monumental i històric, perquè aquestes associacions poden ésser el mitjà d'alerta més eficaç contra les contínues amenaces, per un constant interès per les restauracions i recuperacions, a desgrat i tot de la potència de mitjans econòmics que havem. L'assessorament o dinamisme d'aquestes associacions de barri foren, per la seva pròpia inèrcia, l'eficàcia de la política cultural del municipi i l'assagurança sobre el patrimoni social.

La política que fins ara s'ha portat ha estat ben oporuna, i ens ha posat en una situació d'usar diferents d'altres llucs, però en un sentit negatiu.

Conscientem-nos, organitzem-nos, restaurar, és veïllar per la nostra personalitat col·lectiva i individual, és fabricar la base del nostre futur, és també defensar el nostre patrimoni que cal mantenir ultranecament, malgrat que només sigui per interès, i conservar-lo per al món, puix que també li portarà per ésser una peça de l'engranatge de la civilització i de la cultura universal.

RAMON MIRAVALL

Font: biblioteca.tortosa.cat